

Lettres en contexte (Xe-XIe siècles). Partie 1. Poitiers: Centre d'Études Supérieures de Civilisation Médiévale, 2018. Cahiers de civilisation médiévale, X-XII siècles, n. 241. 106 pàgs. [21 x 29,7].

Volum que conté una introducció i quatre treballs sobre cartes escrites i tracta de contextualitzar-les. La introducció és de Benoît GRÉVIN que estudia la carta extreta d'una col·lecció epistolar, difícil de vegades de localitzar durant els ss. X al XII. El que fa l'autor es observar les dificultats que es troba l'historiador per insertar i contextualitzar una carta. Esmenta com es porten a terme les estratègies d'insercció per comprendre el seu contingut i insertar-lo en una determinada sèrie.

Pel que fa a la resta, consta de l'article d'Edward ROBERTS que esmenta la correspondència de l'arquebisbe Foulques (pels voltants dels anys 850 a 950) que ha resumit l'historiador Flodoard de Reims i prové dels arxius episcopals. Exposa el contingut de les cartes de l'arquebisbe de Reims amb el Papa. Cal tenir present els canvis de jerarquia episcopal que hi hagué el s. X i com es perfilaven les seves funcions jeràrquiques, Pierluigi LICCIARDELLO aprofundeix en l'estudi de la *Vita* de Gregori el Gran escrita per Jean Diacre entre 873 i 875, en la qual consten cites textuales del Papa. S'hi troben moltes cartes originals insertades a dintre de la documentació; aquestes s'agrupen en dossiers temàtics i afavoreixen el caràcter normatiu de l'obra. Aquestes són comparades amb tres textos hagiogràfics de Pierre Damien, André Strumi, Paul de Bernried. Maïté BILLORE analitza les cartes a les *Vies* (Vides) d'Édouard le Confesseur i les intencions que hi havia en els seus autors. Se centra en una bulla de Lleó IX (1049-1054) destinada a Édouard, una carta reial del Papa Nicolas II (1058-1061) i la resposta de l'últim. Els documents recolzen la canonització del rei d'Anglaterra i també tenen l'objectiu de promocionar l'abadia de Westminster perquè passi a ser abadia reial, amb l'objectiu de valorar i glorificar la monarquia i legitimar la seva tasca en les activitats eclesiàstiques per defensar l'ideal dels reformadors. Finalment, Amélie de LAS HERAS comenta la part d'*Historia Compostellana* en la qual Digo Gelmírez (mort pels voltants de 1140) desenvolupa tasques episcopals. Aprofundeix en els diversos aspectes de la correspondència; encara que es tractés de recitacions fabulades s'accentua l'efecte de realitat, per afavorir la tasca dels clergues, tant en els aspectes administratius com de govern. Entre els objectius dels bisbes consta l'ensenyament de les relacions epistolars a una església molt reformada.

En conseqüència ens trobem amb un següit d'estudis relatius a cartes episcopals que ens ajuden a observar aspectes sobre el món eclesiàstic de l'Alta Edat Mitjana a França i Nord d'Espanya.

Traducción de la reseña anterior:

Volumen que contiene una introducción y cuatro trabajos sobre cartas escritas y trata de contextualizarlas. La introducción es de Benoît GRÉVIN que estudia la carta extraída de una colección epistolar, difícil a veces de localizar durante los ss. X al XII. Lo que hace el autor es observar las dificultades que se encuentra el historiador para insertar y contextualizar una carta. Menciona como se llevan a cabo las estrategias de inserción para comprender su contenido e insertarlo en una determinada serie.

En cuanto al resto, consta del artículo de Edward ROBERTS que menciona la correspondencia del arzobispo Foulques (en los alrededores de los años 850 a 950) que se halla resumida por el historiador Flodoard de Reims y proviene de los archivos episcopales. Expone el contenido de las cartas del arzobispo de Reims con el Papa. Debemos tener presente los cambios en la jerarquía episcopal que hubo en el s. X y como se perfilaban sus funciones jerárquicas. Pierluigi LICCIARDELLO profundiza en el estudio de la *Vita* de Gregorio el Grande escrita por Jean Diacre entre 873 y 875, en la cual constan citas textuales del Papa. Se encuentran muchas cartas originales insertadas dentro de la documentación; éstas se agrupan en dossiers temáticos y favorecen el carácter normativo de la obra. Estas se comparan con tres textos hagiográficos de Pierre Damien, André Strumi, Paul de Bernried. Maïté BILLORÉ analiza las cartas en les *Vies* (Vidas) de Édouard le Confesseur y las intenciones que había en sus autores. Se centra en una bula de León IX (1049-1054) destinada a Édouard, una carta real del Papa Nicolas II (1058-1061) y la respuesta del último. Los documentos apoyan la canonización del rey de Inglaterra y también tienen el objetivo de promocionar la abadía de Westminster para que pase a ser abadía real, con el objetivo de valorar y glorificar la monarquía y legitimar su tarea en las actividades eclesiásticas para defender el ideal de los reformadores. Finalmente, Amélie de LAS HERAS comenta la parte de *Historia Compostellana* en la cual Digo Gelmírez (muerto alrededor del año 1140) desarrolla tareas episcopales. Profundiza en los diversos aspectos de la correspondencia; aunque se tratara de recitaciones fabuladas se acentúa el efecto de realidad, para favorecer la tarea de los clérigos, tanto en los aspectos administrativos como de gobierno. Entre los objetivos de los obispos consta la enseñanza de las relaciones epistolares en una iglesia muy reformada.

En consecuencia, nos hallamos con una serie de estudios relativos a cartas episcopales que nos ayudan a observar aspectos sobre el mundo eclesiástico de la Alta Edad Media en Francia y Norte de España.

IHE
(Secretaria de la revista)